

28-3 - 1839

Om Th. №8

Thorvaldsens Museums
ARKIV.

Nogle Bemærkninger

til Veiledning ved Deskuelsen af de paa Kunstudstillingen udstillede

Skisser til Thorvaldsens Museum.

~~Thorvaldsens Museums~~

ARKIV.

Savnet af et Local, hvori de Arbeider og Samlinger, som Thorvaldsen har skjenket sit Fædreland, kunne opbevares og nydes, har foranlediget et Samfund af kunstelskende Mænd, til at indbyde den danske Nation, til ved fælleds Bidrag at bringe de Summer tilveje, hvormed et Museum for disse Kunstatte kunde blive opført.

Denne Indbydelse har paany fremkaldt de Ideer, som for 5 Aar siden opstode hos mig ved Bearbejdelsen af Kunstforeningens Opgave, om at benytte Ruinerne af Marmorkirken, og uagtet Hensigten med det overvejede Museum er aldeles forskellig fra hün Opgave; saa har jeg dog under Udarbejdelsen af nærværende Skisser havt de samme Fordele for Øie, som den begyndte Marmorkirke og dens Omgivelser tilbyde, og som ogsaa ved denne Lejlighed kunne blive benyttede.

Til et Museums Opsærelse gives der neppe nogen heldigere Plads her i Byen end den, som disse Ruiner indtage, idet dens fra alle Sider frie, og og for al Idsfaire sikkrede Beliggenhed i den skønneste Del af København, imellem to Hovedgader og ligesofor een af de smukkeste Pladse, betinger absolut en offentlig Bygning af det ødlere Slags; og da der neppe er nogen Udsigt, til at bemeldte Ruiner kunne paa en anden Maade blive benyttede, saa vil Museet allerede af denne Grund her være paa sit rette Sted.

Hovedanlæget af Marmorkirken frembyder en Rotunde med en Porticus paa dens For- og Bag-side, samt to Sidefloje bestemte til Taarne, og denne Form af en Rotunde med Lyset ovenfra, paa hvis Skønhed Pantheon i Rom giver os det bedste Eksempel, er netop stillet til saavel at rumme større Kunstuærker paa en fordelesagtig Maade, som ogsaa til at danne Middelpartiet i en offentlig Bygning af den Natur, som i det følgende skal blive udviklet.

Af dette Hovedanlæg kunde saaledes i det mindste Fundamenterne benyttes og saameget af dets Høi

over Jorden, som vilde blive skjult i Museets Kjelder-Etagen, og man burde derfor ikke lade en Lejlighed gaae ubenyttet hen, hvorved disse Partier ligefrem kunde bruges, idet der vist ikke saa snart vil frembyde sig nogen anden, hvor disse givne Former og Forarbeider med lige Hensigtsmæssighed kan anvendes.

Foruden disse twende Hovedfordele, nemlig Beliggenheden og de eksisterende Fundamenter samt Kjelder-Etagen, frembyder Marmorkirken en uhyre Masse af Materialier, som efter dens Nedbrydelse igjen umiddelbar vilde kunne anvendes deels i Grunden, deels i det Indre og Ydre af Museet, og hvorved der vilde spares en heel Deel Udgivter for nye Materialier, Transport o. s. v.

At de her omtalte og hidtil ubenyttet henliggende Gjenstande blot med Hensyn til det Materielle ikke maae være saalidt værd, kan slutties deraf, at det der staar af Bygningen og som blev opført i Alarene 1750 til 1770, har kostet 858,000 Rbd. dansk Courant*).

Endvidere vilde Salget af den tiloversblivende Deel af den til Marmorkirken hørende Plads, som ikke benyttedes til Museet eller dets nærmeste Omgivelser, og hvorpaas private Bygninger kunde opføres, samt Salget af de til Museet uanvendelige Materialier, indbringe en Sum af henved 60,000 Rbd., og derved kunde for en stor Deel de Udgivter dækkes, som Rydeliggjorelsen af denne Plads og Udførelsen af det nye Anlæg omkring Museet vilde medføre.

Naar det nu paa den ene Side synes indlysende, at dette Sted under disse Forhold lurer saa væsentlige Fordele ved Opsærelsen af et Museum fremfor ethvert andet Sted, hvor Altting maatte skabes heelt fra Nyt af, og at en saadan Bygning med sine Omgivelser ikke alene vilde befrie Byen for Ruinerne af et ufuldendt Værk, uden nogen hoi Betydning hverken

*) See Conferentsraad Collin's Bæk for Historie og Statistik, 2den Deel, Pag. 277.

og Sale, desuden tjene til at lette Passagen til og fra denne, fordele de Besøgende og saaledes yde den fornødne Bequemmelighed for det store Antal Mennesker, som et disponibelt Rum paa henved 5000 Kvadrat-alen kan modtage.

Det concentrerede Anlæg gør, at Bygningen, uagter dens betydelige Omfang og Flade-Indhold, altsigvel forholdsvis kan udføres med den storsmulsive Deco-nomie i det Hele saavel som i dens enkelte Dele. Ros-tundens Muur afgiver nemlig ei alene et Skillerum mellem den og de omgivende Sale, men den bører desuden den simple Kuppelhvalving, uden at behøve den Tykkelse som en isoleret Rundbygning vilde kræve, da de tilstodende Sale med deres Mure og Hvelvinger afgive den nødvendige Modstand mod Kuppelen's Sidetryk.

Paa en lignende Maade er der overalt i Projectet sørget for, at der i dets architectoniske Anordning Intet findes, som ikke har sin nødvendige, til Bygningens Bestemmelse og Soliditet suarende Function.

Hvad Constructionen angaaer, saa kan den Deel af Marmorkirkens Materialier, som ikke har staact sig i Luften, anvendes til Fundament- og Indermure. Med den Deel derimod, som har staact Proven i de afgigte 80 Aar, kan Yderdelen af Kjel-de-Etagen, samt Soler, Plastre, Gesimfer o. s. v. udføres, medens alt det vorige udvendige Muurverk bliver af rodlige Muursteen uden Puds.

Den Deel af Kuppelen og Hvelvingerne over Salene, som udover noget Sidetryk, opføres af ser-fstilt dertil fabrikerede Steen, der ere porose, men faste og tillige lette.

Kuppelen kan tildeles mures med Cement og overtrækkes med et eller andet vandtæt Materiale.

Bed det flade Tag, som understottes af let Tom-merværk, kan den Dorniske Bedeknings-Methode anvendes, isald man ikke vil foretrække den kostbarere Kobberbedækning, saavel for dette som for Kuppelen.

Alle ydre og indre architectoniske Former ere antagne saa simple som muligt, og Bygningens Forkjonnelse er blot beregnet paa de plastiske og maleriske Kunstverker, hvormed den under selve Opsorelsen eller senere kan blive udsmykket. Derfor er ogsaa i vedfoede Hovedsum over Bekostningerne ikke anført andet, end hvad der henholder til Bygningens Opsorelse, medens alle Dele af samme, hvor der i Skizzen er antydet et eller andet Slags af de ovennævnte Udsmykkelser, antages at være glatte og blot forberedede til at modtage lignende Kunstverker, der jo kunne erholde en i mange Henseender bedre Anordning, end den her paapegede.

Til at fuldføre en Bygning som den her projec-terede vil et Tidsrum af 5 til 6 Aar være tilstrek-seligt. Hele Udførelsen, Nedbrydelsen af de gamle Rudera iberegnet, vilde ifolge et detailleret Overslag, som er gjort i Forening med dygtige og erfarte Prac-tiskere, og hvorved ikke alene den stregeste Deconomie er antaget som Nettetnor, men hvorved ogsaa flere Besparelser ere foretagne end der ved Skizzernes Udarbejdelse varre paatænkte, medfore en Bekostning af 281,000 Rbd. Selv om man vilde anvende noget mere end det allernødvendigste for Bygningens Varig-hed og Bærdighed, saa maatte Bekostningerne i hvert Tilfælde kunne holdes indenfor Grænserne af 300,000 Rbd.

Charlottenborg den 28 Marts 1838.

G. Hetsch.

